

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **S. F.**
státní příslušnost Afghánská islámská republika
zastoupený advokátkou Mgr. Ilonou Machandrovou
sídlem Nádražní 42/4, 737 01 Český Těšín

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-77/LE-LE05-K10-R2-2019, ze dne 3. února 2022, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Žalobce je státním příslušníkem Afghánistánu a dne 10. 2. 2019 požádal v České republice o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodl po provedeném řízení rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) tak, že se

žalobci uděluje doplňková ochrana na dobu 24 měsíců podle § 14a zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve vyložil důvody, pro které nelze žalobci udělit mezinárodní ochranu ve formě azylu. Žalobce totiž nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, nesplňuje předpoklady pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny a žalovaný ani nezjistil zvláštní zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 téhož zákona. Podrobněji se žalovaný zabýval důvody pro (ne)udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný v tomto směru zohlednil především změny, ke kterým v Afghánistánu došlo v srpnu 2021, kdy moc převzalo hnutí Tálibán, proto nepovažoval za aktuální obavy žalobce z následků dezerce z armády bývalého režimu a z jeho diskriminace v armádě z důvodu příslušnosti k hazarskému etniku. Obavy z tvrzeného vyhrožování ze strany rodiny dívky, se kterou měl žalobce nemanželský vztah a jejího snoubence, nepovažoval žalovaný za důvody vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu, navíc žalobce uváděl podle žalovaného v jednotlivých pohovorech rozdílné informace ohledně průběhu a intenzity útoků a vyhrožování z jejich strany. Za nevěrohodné považoval žalovaný také obavy žalobce opřené o jeho vztah k náboženským povinnostem, které odmítl vykonávat, protože mu mělo být vyhrožováno jak ze strany duchovenstva, tak ze strany běžného obyvatelstva. Také zde shledal žalovaný rozpory ve výpovědích žalobce, neboť v roce 2019 hovořil o tom, že byl ve 4 případech vystaven vyhrožování ze strany duchovních, zatímco v roce 2021 zmiňoval pouze jistého pana F. Na ojedinělou návštěvu žalobce u pana F. navíc nelze nahlížet tak, že by jím došlo k jednání uvedenému v čl. 9 kvalifikační směrnice, nadto žalobce byl vyhrožování vystaven pouze ve vesnici Malistan v době, kdy pobýval na dovolené a své problémy vždy vyřešil tím, že zkrátí dovolenou a k žádným zjevným potížím již nadále nedocházelo. K namítaným výhrůžkám ze strany Tálibánu žalovaný uvedl, že výhrůžný dopis, který má prokazovat zájem Tálibánu na jeho osobě, považuje za podvrh a s tím související výpověď ohledně problémů s Tálibánem v Malistanu za nevěrohodnou, přičemž závěr o podvrhu žalovaný opřel o informaci agentury AP. Dále žalovaný poukázal na to, že Tálibán po převzetí moci vyhlásil všeobecnou amnestii pro státní úředníky a vojáky, pilotům nabídl začlenění do vznikající společné armády s tím, že za osoby ohrožené pronásledováním a násilím ze strany Tálibánu lze aktuálně označit zejména vojáky a příslušníky bezpečnostních a zpravodajských složek Afghánistánu, kteří byli příslušníky elitních jednotek či vyššími důstojníky, kterým žalobce jako nižší důstojník nebyl a dokonce byl jako příslušník armády propuštěn ze zajetí. Žalovaný ani nedisponuje informacemi o tom, že by ze strany Tálibánu docházelo v období po převzetí moci k systematické a cílené perzekuci příslušníků hazarské komunity a byť situace Hazarů není v Afghánistánu ideální, tak z aktuálních informací o zemi původu nevyplývá, že by žalobce jakožto příslušník hazarského etnika měl být s největší pravděpodobností vystaven pronásledování. Samotní Hazarové se naopak obracují na Tálibán s žádostí o ochranu před živly z řad islámského státu. Žalobce ani netvrdil, že by měl být Tálibánem rekrutován nebo že by měl z povolání do armády obavy. Podle žalovaného přitom není pravděpodobné, že by žalobce mohl být pronásledován pro svou příslušnost k sociální skupině mužů ve věku vhodném pro boj. Závěrem vyslovil žalovaný domněnku, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcem podána pouze s cílem obejít rozhodnutí policejního orgánu o odepření vstupu na území EU a povinnost opustit toto území. Přesto žalovaný s ohledem na nejasnou situaci

v Afghánistánu po převzetí moci Tálibánem rozhodl o udělení doplňkové ochrany žalobci na dobu 24 měsíců, neboť nelze vyloučit možnost, že by žalobce mohl být vystaven hrozbě vážné újmy (mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu).

II. Žaloba, vyjádření k žalobě a replika

3. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, ve které navrhoval, aby mu bylo přiznáno postavení uprchlíka a udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu. V první části žaloby žalobce argumentoval, že napadeným rozhodnutím bylo materiálně rozhodnuto o nepřiznání postavení uprchlíka a o neudělení azylu, přestože rozhodnutí takový výrok výslovně neobsahuje. Dále zdůraznil, že rozhodnutí napadá právě v části týkající se neudělení azylu a nikoliv výrok o udělení doplňkové ochrany, který považuje za oddělitelnou část napadeného rozhodnutí. V další části žaloby pak žalobce popsal svůj azylový příběh a zrekapituloval, že pociťuje obavy z pronásledování ze strany Tálibánu kvůli předchozí spolupráci s armádou a zapojení do bojů proti Tálibánu v Gházní na straně domobrany, dále má obavy, že bude vystaven násilí ze strany rodiny jeho přítelkyně a že bude trestně stíhán a potrestán za nemanželský vztah, hrozí mu nebezpečí pronásledování a vážné újmy z důvodu jeho etnické příslušnosti k hazarskému etniku a šíitskému náboženskému vyznání (ze strany Tálibánu, Islámského státu a jiných povstaleckých skupin), nebezpečí, že pro svůj způsob praktikování víry, který se liší od požadavků společnosti a duchovních, bude označen za nevěřícího, za což může být odsouzen v trestním procesu a konečně mu hrozí obecné nebezpečí vyplývající ze špatné bezpečnostní situace v zemi, která je zapříčiněna chaosem a nestabilitou, katastrofální humanitární situací, aktivitou povstaleckých skupin, teroristickými útoky a rapidně rostoucí zločinností. Uvedená nebezpečí je přitom podle žalobce třeba zkoumat celkově a v souhrnu. Žalobce vyslovil nesouhlas se závěrem žalovaného, podle kterého nelze využít předkládanou zprávu UNHCR. Žalobce nepopírá, že v zemi původu došlo k podstatným změnám v souvislosti s převzetím moci Tálibánem, což je však jistě změna k horšímu a navíc příslušnou pasáž ze zprávy UNHR týkající se skupin lidí, které mohou pociťovat odůvodněný strach z pronásledování Tálibánem (Hazarové, bývalí příslušníci bezpečnostních složek, bojeschopní muži) lze využít i po ovládnutí země Tálibánem. Žalovaný tak podle žalobce nerespektoval závazný právní názor Krajského soudu v Hradci Králové, když ani napodruhé nepřihlédl k uvedené zprávě, své rozhodnutí nedostatečně odůvodnil a nemá k dispozici jiné zprávy, které by prokazovaly jeho domněnku o neaktuálnosti dílčích pasáží předmětné zprávy. Za nejpalčivější přitom žalobce považuje právě obavy z pronásledování ze strany Tálibánu. Žalobce připomněl, že byl již jednou Tálibánem pro svou činnost v armádě zajat, propuštěn pod podmínkou, že již proti nim nebude bojovat, ale tuto podmínku porušil, když proti Tálibánu bránil svou vesnici. Na to konto vydal Tálibán výhružný dopis (zatykač), který žalobce do řízení doložil. Závěry žalovaného o nevěrohodnosti problémů s Tálibánem a o podvrhu výhružného dopisu jsou podle žalobce nesprávné a žalobce v nich spatřuje porušení zásady „v pochybnostech ve prospěch žadatele“. Žalovaný přitom na jiných místech uvedl, že dle jemu dostupných zpráv Tálibán rekrutuje bývalé vojáky do svých služeb. Žalovaný si tedy protirečí, když tvrdí, že neexistuje důvod, proč by měl být nucen Tálibánem k rekrutaci. Žalovaný opět v rozporu se za sadou „benefit of doubt“ čerpat své přesvědčení z vlastní nevědomosti. Žalobce se již v předchozím řízení o žalobě vymezil proti tvrzení žalovaného, že není

možné, aby Tálibán zároveň chtěl žalobce potrestat za službu v armádě a zároveň jej rekrutovat. Dle žalobce není vyloučeno, že by mu Tálibán nedal na výběr mezi spoluprací a smrtí. Stejných pochybení se žalovaný podle žalobce dopustil při posuzování nebezpečí zločinu ze cti ze strany rodiny žalobcovy přítelkyně a jejího snoubence. Žalovanému vytkl, že vychází z bagatelních rozporů, nebere v potaz vysvětlení žalobce a nenechal podstatnou část pochybností žalobce vysvětlit. Žalobce rovněž setrval na závěru, že mu má být udělen azyl z důvodu pronásledování kvůli příslušnosti k etniku Hazara. Tálibán v minulosti Hazary vyvražďoval, což potvrdil i žalovaný, přičemž nic nenasvědčuje tomu, že by se od té doby nějak radikálně změnil. Nenasvědčují tomu ani zprávy ohledně společného boje Hazarů a Tálibánu proti Islámskému státu, protože i kdyby byly tyto zprávy pravdivé, tak jakmile bude islámský stát poražen, toto tvrzené „spojenectví“ zanikne a Tálibán bude Hazary opět pronásledovat pro jejich odlišnou víru, etnicitu a z politických důvodů. Nadále přitom dochází k zabíjení a vystěhovávání Hazarů. Žalobce závěrem akcentoval individuální okolnosti svého případu a kumulaci azylových důvodů, kdy je zřejmé, že žalobce je ve větším ohrožení jako bývalý vojenský důstojník zapojený do přímých bojů s Tálibánem a současně jako příslušník nepohodlného minoritního etnika a náboženské skupiny.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. V písemném vyjádření uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobcem a přihlédl k nim, zároveň shromáždil dostupné informace o zemi původu žalobce a vycházel z dostatečně širokého informačního základu. V podrobnostech odkázal na obsah napadeného rozhodnutí.
5. Žalobce reagoval replikou, ve které především poukázal na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1642/21 ze dne 29. března 2022, ve kterém Ústavní soud dovodil oddělitelnost výroků o neudělení azylu a o udělení doplňkové ochrany.

III. Procesní podmínky řízení

6. Krajský soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou legitimovanou a splňuje veškeré povinné náležitosti, proto přistoupil k věcnému přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (k možným odchylkám od této zásady viz níže).

IV. Zjištění ze správního spisu a dosavadních rozhodnutí

7. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 10. 2. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Téhož dne rozhodla Policie ČR o odepření vstupu žalobci s odůvodněním, že má padělaný (pozměněný) cestovní doklad a nemá platné vízum nebo povolení k pobytu. Dne 14. 2. 2019 poskytl žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany základní informace, ve kterých uvedl mimo jiné, že je afghánským státním příslušníkem, hazárské národnosti a islámského vyznání šíitského směru, svobodný a bezdětný. Narodil se v obci Malistan v provincii Ghazní, posledním místem jeho bydliště bylo město Kábul. Nezastává žádné politické přesvědčení. K důvodům žádosti

žalobce uvedl, že jeho život a víra jsou ve vlasti v nebezpečí. Pracoval v armádě jako důstojník v hodnosti nadporučíka, v roce 2013 absolvoval afghánskou národní vojenskou akademii. Tálibán se dozvěděl o jeho práci v armádě a vyhrožovali jeho otci, aby v armádě skončil. V březnu 2014 byl při návratu domů do Malistanu chycen Tálibánskou skupinou a do roku 2015 zajat. Mezi afghánskou vládou a Tálibánem poté proběhla dohoda o výměně zajatců, na jejímž základě byl propuštěn, ale pod podmínkou, že dále nebude pro armádu pracovat. Ve vztahu k otázce jeho víry se otevřeně nesouhlasně vyjadřoval k placení náboženské daně, byl i proti pouti do Mekky a z tohoto jednání pramenily problémy ze strany duchovních, kteří mu vyhrožovali a říkali o něm, že je nevěřící, což je pro duchovní nepřijatelné a mohl by jej čekat polní soud a třeba i smrt, nebo mohl opustit společnost a s nikým nekomunikovat. Dalším důvodem žádosti žalobce byl jeho vztah s dívkou, která již měla domluvený sňatek, a když se chtěli vzít, dozvěděla se o tom rodina domluveného ženicha, která mu začala vyhrožovat (bili jej a vyhrožovali mu).

8. Dne 3. 5. 2019 proběhl se žalobcem pohovor. V jeho průběhu žalobce upřesnil, že v armádě sloužil v období od 14. 3. 2013 do března 2014, poté byl zadržen na 10 měsíců. Následně byl necelý rok bez práce, jelikož na základě dohody s Tálibánem nepracoval. Od roku 2016 do roku 2017 byl opět v armádě. Jednal tak na žádost státu a v případě neuposlechnutí mu hrozilo vězení nebo pokuta. V průběhu studií totiž podepsal závazek, že bude armádě sloužit 10 let. Jeho úkolem v armádě bylo zneškodňovat Tálibánem nastražené miny. I když pro armádu pracovat chtěl, chtěl pomáhat vlasti, měl zde těžkou situaci kvůli svému hazarskému původu, protože Hazarové jsou v armádě diskriminováni. V jeho případě začala diskriminace hned prvním dnem poté, kdy ukončil školu. Hazarové byli posíláni do války, stávali se terčem Tálibánu a provázely je další potíže se zvyšováním hodnosti. K otázce zadržení Tálibánem žalobce doplnil, že byl zastaven v průběhu cesty ze své základny. Celá skupina, která jela se žalobcem v autě, byla zadržena a odvezena do staré opuštěné stavby v poušti. Dostávali chléb a vodu, byli podrobeni psychickému mučení. Kamarád žalobce, který se pokusil o útěk, byl popraven. Žalobce byl propuštěn výměnou za zadrženého tálibánského velitele. K problémům spojeným s tím, že byl proti placení zákazu nebo pouti do Mekky žalobce uvedl, že jej obvinili z bezvěrectví (odpadlictví) nebo konverze k jinému náboženství (křesťanství) s tím, že má možnost být potrestán dle islámských zákonů (dlouholeté vězení nebo smrt) nebo odejít, aby nemohl komunikovat s ostatními mladíky. Vyhrožovali mu, když byl na dovolené doma, bylo to asi okolo 4 situací, měl problémy s duchovními z vesnice, jeden z nich byl zástupce duchovní rady vesnice Fayaz. Dále žalobce popsal svůj spor s rodinou přítelkyně, která již měla domluveného snoubence z dětství. Když chtěli uzavřít oficiální sňatek, začaly výhrůžky, vyhrožoval mu snoubenec, dvakrát nebo třikrát jej zastavili cestou a silně mu vyhrožovali. Dali mu facku a řekli, že nesmí být v provincii a musí pryč. Bylo to někdy v roce 2017, k poslední události došlo v Herátu v srpnu 2017. Žalobce proto utekl do provincie Ghazní, poté do Kábulu, do Dillí a následně do Ázerbájdžánu. Poté, kdy se vrátil zpět do Kábulu naznal, že rodina snoubence jeho přítelkyně se o tomto jeho návratu nedozvěděla. Byl opatrný, měl problémy se státem a začal opět pracovat v armádě. Žalobce na podporu svého tvrzení dále doložit oficiální výhrůžky Tálibánu (dopis, který mu přišel). Ve výhrůžce ze strany Tálibánu je psáno, že bude kdekoliv v Afghánistánu zadržen. Proto se rozhodl odjet. Má bratra ve Finsku, ale žalobce chtěl hlavně do bezpečí. Jeho rodiče jsou v Pákistánu, ale tam nemohl, jelikož tato země navrácí Afghánce zpět do jejich vlasti. Na podporu svých tvrzení žalobce doložil mimo jiné dokument s názvem „Protection letter“

od UNHCR ze dne 27. 8. 2018, odkaz na informace o bezpečnostní situaci ve vlasti a ID kartu z vojenské školy.

9. Žalovaný po doplnění informací o zemi původu žalobce vydal dne 31. 1. 2020 rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu neudělil. Krajský soud v Hradci Králové následně rozsudkem ze dne 26. 1. 2021 č. j. 30 Az 3/2020-100 k žalobě žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2020 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem pro zrušení rozhodnutí byly vady řízení spočívající jednak v jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jednak v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, neměl oporu ve správním spisu nebo nebyl zjištěn v úplnosti. Současně krajský soud uložil žalovanému, aby odstranil nedostatky, které mu tímto rozsudkem vytkl. Za tím účelem si měl zejména obstarat dostatek aktuálních podkladů o zemi původu žalobce s tím, že vezme v potaz i dílčí materiály, které žalobce předložil, nebo na které odkazoval v rámci správního i soudního řízení, bude dbát na nároky, které na něj klade nejen zákon o azylu, ale i tzv. kvalifikační směrnice, adekvátně posoudí otázky možné hrozby ze strany Tálibánu, státních orgánů a soukromých osob, a to vše v souvislosti s etnickou příslušností žalobce. Žalovaný měl dále vhodnými otázkami doplnit výpověď žalobce tak, aby mohl učinit jasný závěr o dostatečném zjištění skutkového stavu, dát mu zároveň možnost vyjádřit se i k případným rozporům v jeho předchozích výpovědích a postavit tak zcela najisto, zda žalobci pronásledování nebo újma ve smyslu zákona o azylu skutečně hrozí, či nikoliv.
10. Žalovaný po vrácení věci krajským soudem pokračoval v řízení a dne 3. 6. 2021 proběhl se žalobcem další pohovor, který se týkal především předchozích pobytů žalobce v Ázerbajdžánu a okolností opatření malajského cestovního dokladu. K novým informacím o zemi původu žalobce uvedl, že se v poslední době zvýšily útoky Tálibánu na obyvatele hazarské národnosti, konkrétně žalobce zmínil útok na dívčí školu, při kterém zahynulo více než 80 osob, nebo včerejší útok na autobus s civilisty. Provincie Ghazni je již v rukou Tálibánu. Dále uvedl, že Tálibán ví o lidech, kteří studují v akademii, mají o nich informace, např. seznam studentů. Jeho otec se přes své známé dozvěděl, že má žalobci zabránit vykonávat práci pro národní armádu, v opačném případě hrozí likvidace celé rodiny. Při dalším doplňujícím výslechu dne 18. 6. 2021 se žalobce vyjadřoval ke svému zajetí Tálibánem a dále uvedl, že výhrůžný dopis od Tálibánu obdržel den nebo dva před odjezdem do Uzbekistánu, poslal mu jej jeho známý přes Whats App a dopis souvisel s jeho účastí ve válce v Malistanu, kdy pomáhal lidovému hnutí v boji proti Tálibánu. V posledním pohovoru konaném dne 23. 7. 2021 se žalobce vyjadřoval ke sporům s rodinou jeho přítelkyně a jejím snoubencem a uvedl, že snoubenec jeho přítelkyně a jeho bratr jej asi třikrát nebo čtyřikrát zastavili po trase, kde se pohyboval, řekli mu, aby opustil čtvrt. Vyhrožoval mu také její strýc a jeho rodina. Napadli jej dvakrát, první incident nebyl tak vážný, dostal jen facku a žduchali do něj, podruhé již byly pěsti a kopance. Cestoval tehdy v linkovém minibusu, na zastávce na něj čekal snoubenec přítelkyně a jeho bratr a řekli mu, ať vystoupí, vyzývali ho k odchodu a poté jej začali žduchat, fackovat, dostal ránu pěstí. Měl na ruce krev a otevřenou ránu v obličeji, kopali do něj a vyhrožovali, že jej zabijí, že někomu zaplatí, aby jej zlikvidoval. Když bylo žalobci předestřeno, že v předchozích pohovorech hovořil pouze o jedné facce, tak uvedl, že v předchozím pohovoru hovořil o fyzickém napadení, že dostal facku a podobně. Otázka nebyla podle žalobce rozvinuta a nebyl tázán na podrobnosti, navíc první pohovor byl v záhytu pro

cizince, byl tehdy ve špatném psychickém stavu. Při výslechu konaném dne 23. 7. 2021 se žalobce vyjadřoval také ke svým náboženským problémům a uvedl, že mu bylo vytýkáno, že nabádal další mladé, aby se nemodlili a nedrželi půst. V Malistanu jej zástupce předsedy rady náboženských vůdců jménem F. (který mu již předtím vyhrožoval přes otce a další osoby) jednou přizval k sobě a řekl mu, že svým chováním poškozuje společnost. Bylo to v roce 2016. Říkal žalobci, že osoby, které se chovají jako on, musí být poučeni, aby změnily své chování a pokud se nepoučí, budou předáni soudu.

11. Žalovaný doplnil podklady především o aktuální informaci odboru zahraniční a migrační politiky (OAMP) ze dne 13. 9. 2021 o Afghánistánu s názvem „Stručné shrnutí vývoje po převzetí moci Tálibánem v srpnu 2021“, ve které se mimo jiné uvádí, že Tálibán pro převzetí moci vyhlásil všeobecnou amnestii pro státní úředníky a vojákům a pilotům nabídl začlenění do vznikající společné armády. Zároveň ale hnutí zintenzivnilo pátrání po Afgháncích, kteří spolupracovali se silami NATO, USA nebo západními diplomaty. V nově vytvořené vládě není žádný zástupce Hazarů. Aktuálně není Afghánistán ve válečném konfliktu s jinou zemí, nejsou žádné zprávy o bojích a ozbrojených střetech na jeho území. Ke skupinám ohroženým pronásledování lze podle informace označit zejména spolupracovníky členských států NATO (včetně tlumočnicků), vojáky a příslušníky bezpečnostních a zpravodajských složek Afghánistánu, zejména vyšší důstojníky a příslušníky elitních jednotek, představitele, funkcionáře a spolupracovníky předchozího režimu, novináře (zejména zahraničních redakcí), lidskoprávní aktivisty, učitele, akademiky, jejich rodinné příslušníky a osoby, které se proti Tálibánu aktivně postaví či proti němu veřejně vystupují. Dalšími doplněnými podklady jsou mimo jiné překlad zprávy The Independent ze dne 23. 12. 2021, ze které se podává, že hnutí Tálibán po převzetí moci poskytuje Hazárům ochranu před Islámským státem, dokonce jim po útocích Islámského státu vrátil dříve zabavené zbraně a poskytuje své vlastní bojovníky jako strážce některých mešit během pátečních modliteb, informace agentury AP týkající se výhrůžných dopisů Tálibánu, které jsou podle této zprávy nyní vyráběny ve většině jako padělky a prodávány Afgháncům, kteří chtějí začít nový život v Evropě a některé další zpravodajské informace. Po shromáždění podkladů vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Úvodem věcného posouzení krajský soud předesílá, že přestože výrokem napadeného rozhodnutí byla žalobci toliko udělena doplňková ochrana, tak jej ve shodě se žalobcem považuje také za rozhodnutí, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu. Jakkoliv platí, že se správní rozhodnutí a jeho písemné vyhotovení člení podle § 68 odst. 1 a § 69 odst. 1 a 2 správního řádu do několika relativně samostatných částí, je třeba jej vnímat jako celek, tj. zejména výrok ve spojení s odůvodněním. V posuzované věci je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé, že se žalovaný správně zabýval nejprve tím, zda jsou dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci ve formě azylu a teprve poté, kdy dospěl k závěru, že důvody pro udělení azylu dány nejsou, posuzoval možnosti udělení doplňkové ochrany s kladným závěrem. Uvedené závěry pak vyjádřil ve výroku - podle názoru krajského soudu nepříliš vhodně - pouze tak, že výslovně rozhodl o udělení doplňkové ochrany, tento výrok však podle přesvědčení krajského soudu v souladu s odůvodněním a z logiky věci (srov. § 28 odst. 1 zákona o azylu, podle kterého se mezinárodní ochrana uděluje ve formě azylu nebo doplňkové

ochrany, s tím, že při splnění důvodů se přednostně udělí azyl) konzumuje také výrok o neudělení azylu. Krajský soud uzavírá, že přinejmenším materiálně bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto také o neudělení azylu žalobci.

13. Stejně tak krajský soud souhlasí s argumentací žalobce, podle které jsou oba výroky (o neudělení azylu a o udělení doplňkové ochrany) oddělitelné (v podrobnostech odkazuje krajský soud na nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2022 sp. zn. IV. ÚS 1642/21) a s ohledem na obsah žaloby a v souladu s dispozitivní zásadou soudního přezkumu správních rozhodnutí tak bylo napadené rozhodnutí otevřeno soudnímu přezkumu pouze v části, která se týká neudělení azylu.
14. Dále považuje krajský soud za vhodné připomenout, že žalovaný již jednou ve věci rozhodl tak, že žádosti žalobce nevyhověl (tj. mezinárodní ochranu v žádné z forem žalobci neudělil) a jeho rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2021 č. j. 30 Az 3/2020-100. Platí totiž, že v další fázi řízení je žalovaný správní orgán podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu vysloveným v kasačním rozhodnutí. Na uvedené zákonné pravidlo je však třeba v tomto řízení nahlížet optikou toho, že žalovaný rozhodl nově částečně jinak, než v předchozím případě, když žalobci sice shodně neudělil azyl, ale oproti předchozímu rozhodnutí mu udělil alespoň doplňkovou ochranu a je tak nutné vážit, zda a v jakém rozsahu se závazný právní názor Krajského soudu v Hradci Králové vztahuje právě k (ne)udělení azylu. Další okolností, kterou nelze přehlížet, je změna, jež nastala v Afghánistánu v srpnu 2021, kdy hnutí Tálibán vojensky obsadilo téměř celou zemi, včetně hlavního města Kábulu a především převzalo v této zemi politickou moc. Již teď je vysoce pravděpodobné, že tato změna režimu, kterou lze v poměrech 21. století označit za bezprecedentní, sebou přináší zcela zásadní změny zejména v politické a bezpečnostní situaci v zemi, které nelze při posuzování azylového příběhu žalobce, jež se vztahuje zejména k létům 2014 až 2017, ponechat stranou.
15. Krajský soud se s ohledem na shora uvedené zabýval tím, zda jsou dány důvody pro udělení azylu podle § 12 až § 14 zákona o azylu. Krajský soud nemá pochybnosti o tom, že podmínky uvedené v § 12 písm. a) (pronásledování za uplatňování politických práv a svobod), § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) v případě žalobce splněny nejsou. Ostatně proti uvedeným závěrům, které vyslovil již žalovaný v napadeném rozhodnutí, ani žádné konkrétní žalobní body nesměřovaly.
16. Zbývá tak posoudit splnění podmínek podle § 12 písm. b) zákona o azylu, podle kterého se azyl udělí cizinci, bude-li zjištěno, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
17. S ohledem na vymezení skutkové podstaty § 12 písm. b) zákona o azylu je zřejmé, že jako důvod pro udělení azylu nemohou obstát obavy z rodiny jeho přítelkyně, resp. jejího snoubence, protože žalobcem vyličený azylový příběh, i kdyby byl pravdivý, nevystihuje žádný z případů, na který uvedené zákonné ustanovení dopadá (nejedná se o pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, příslušnosti k sociální skupině atd.).

Uvedené obavy žalobce by za určitých okolností a při splnění dalších podmínek mohly být důvodem pro udělení doplňkové ochrany, která však žalobci udělena byla, byť z jiných důvodů. Krajský soud přitom nesdílí názor žalobce, že by žalobce měl v tomto případě mít postavení sociální skupiny „mužů a žen vnímaných jako lidi porušující morální pravidla“. Výklad, podle kterého by za chráněnou skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu měl být považován bez dalšího každý, kdo má mimomanželský vztah, neodpovídá smyslu a účelu daného ustanovení, byť by se jednalo o zemi, která má v tomto směru přísná pravidla. Nadto krajský soud souhlasí se žalovaným, že žalobce v průběhu řízení popisoval své spory ohledně vztahu s přítelkyní rozdílně (v podrobnostech viz poslední odstavec na straně 12 napadeného rozhodnutí). Krajský soud v obecné rovině souhlasí s tím, že rozpory ve výpovědích je třeba posuzovat s jistým odstupem a nadhledem, přesto považuje rozdíl mezi fackou (viz protokol ze dne 5. 3. 2019 na č. l. 240 správního spisu: *„pak mi dali facku a řekli, že nesmím být v této provincii a jít pryč“*) a rány pěstí s kopancí (viz protokol ze dne 23. 7. 2021 na č. l. 361 správního spisu: *„Poté mě začali s jeho bratrem bít. Žduchali do mě a fackovali. Měl jsem krev na ruce, otevřenou ránu v obličeji. Kopali do mě. Dostal jsem pěstí.“*) za významný, a to tím spíše, pokud se mělo jednat o fyzické napadení s krvavým zraněním, u kterého lze za normálních okolností předpokládat, že je v životě jedince natolik významné, že poškozený bude schopen i s odstupem času popsat jeho průběh a následky konzistentně. Žalobce navíc dostal u jednání dne 23. 7. 2021 možnost rozdíly ve výpovědích objasnit, ale jeho vysvětlení nezní přesvědčivě.

18. Příslušnost k chráněné skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu by za určitých podmínek mohly zakládat jeho tvrzený přístup k náboženským povinnostem, věk a schopnost k boji spojené s možností odvedení do armády, bývalé působení v armádě, příslušnost k etniku Hazarů a šiitské náboženské vyznání.
19. Pokud jde o obavy z následků jeho vztahu k náboženským povinnostem, tak krajský soud sdílí závěry žalovaného uvedené na straně 13 napadeného rozhodnutí, a to zejména ohledně lokálního omezení údajných problémů na obec Malistan, které žalobce vždy vyřešil tím, že zkrátil dovolenou a v jiných částech Afghánistánu (včetně Kábulu) již žádnému problému v tomto směru nečelil.
20. Zbývající azylové důvody a příslušnost k chráněným skupinám je třeba vnímat v souvislosti s již uvedenými vojenskými a politickými změnami, ke kterým v Afghánistánu došlo v srpnu 2021. Pádem bývalého režimu odpadají především veškeré obavy žalobce z pronásledování uvedené při podání žádosti o azyl, které souvisely s jeho působením v Afghánské národní armádě (diskriminace Hazarů, obavy z možného opětovného povolání do armády), ale lze souhlasit s tím, že se objevují problémy nové. Jak již bylo naznačeno a jak vyplývá také z aktuálních zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným, tak Afghánistán vskutku zaznamenal v roce 2021 turbulentní vývoj, přičemž v době vydání napadeného rozhodnutí byly změny zatím příliš čerstvé a poměry v zemi nebylo možné považovat za trvalé a ustálené. Podle názoru krajského soudu nelze vyloučit, že skutečně dojde ke změnám v přístupu nyní vládnoucího hnutí, než jaký praktikovala coby povstalecká organizace, případně v předchozích vládních dobách (1996 až 2001), a např. to i s ohledem na zájem vyhnout se mezinárodní izolaci a naopak umožnění začlenění do mezinárodních struktur. Aktuální zprávy o zemi původu dosud nejsou dostatečné k jednoznačnému závěru, že by žalobci mělo hrozit pronásledování z důvodu jeho

předchozího působení v armádě (žalobce byl nižším důstojníkem, kteří dosud nejsou označeni za bezprostředně ohroženou skupinu) nebo jeho příslušnosti k hazarskému etniku či šíitskému náboženskému vyznání. Krajský soud nepochybně, že již v 90. letech byli Hazaři častým terčem Tálíbanu, což je všeobecně známo, ale aktuální zprávy o zemi původu naznačují možnou změnu v tomto směru a naopak spolupráci v boji proti tzv. Islámskému státu (viz zpráva The Independent na č. 1. 382 správního spisu), kteří je zřejmě aktuálně největším nepřítelem nového režimu. Krajský soud si je samozřejmě vědom, že uvedené zprávy je třeba brát s rezervou a nepřeceňovat je, protože teprve reálné skutky ukáží, do jaké míry je lze brát vážně, to však nic nemění na tom, že na základě informací známých v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo možné alespoň s vyšší mírou pravděpodobnosti uzavřít, že žalobci hrozí pronásledování právě pro příslušnost k některé ze skupin obyvatel taxativně vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Aktuální nejistotu ohledně dalšího vývoje v zemi původu, která zde byla v době rozhodování žalovaného, vyřešil podle přesvědčení krajského soudu žalovaný správně a v souladu se zásadou „v pochybnostech ve prospěch žadatele“ právě udělením doplňkové ochrany na omezenou dobu, po které může dojít na základě aktivity žalobce k novému posouzení jeho žádosti. Lze předpokládat, že v brzké době budou k dispozici aktuální informace o Afghánistánu, zejména pokud jde o plnění deklarovaných příslibů, které umožní získat mnohem lepší představu o tom, zda žalobci z důvodu příslušnosti k určité chráněné skupině vskutku hrozí ze strany státu nebo i soukromých osob nebezpečí pronásledování, resp. vážné újmy.

21. Za daného stavu žalovaný podle přesvědčení krajského soudu nepochybil, když nevycházel ze zprávy UNHCR ze dne 30. 8. 2018, na kterou se opakovaně odkazoval žalobce. Z důvodu změn popsaných v předchozích odstavcích, spočívajících především v tom, že se z povstaleckého hnutí stalo vládnoucí, vyžadují podle přesvědčení krajského soudu zcela nové posouzení na základě aktuálních zpráv, což vyžaduje určitý časový odstup. Stejně tak neshledal krajský soud důvod doplňovat dokazování o nové zprávy z dubna a června 2022 předložené žalobcem v anglickém jazyce, které jsou z doby po vydání napadeného rozhodnutí. Krajský soud neshledal v tomto případě důvod k prolomení zásady uvedené v § 75 odst. 1 s. ř. s. Žalobce má totiž možnost nové skutečnosti a důkazy uplatnit v novém řízení o udělení azylu, přičemž v souvislosti se zamítavým rozsudkem žalobci nehrozí aktuálně nebezpečí návratu, protože mu byla na dobu 24 měsíců poskytnuta doplňková ochrana. Uvedený postup tak v tomto případě není v rozporu se zásadou „non refoulement“ zakotvenou v článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

VI. Závěr a náklady řízení

22. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. Druhým výrokem rozhodl krajský soud o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože žalobce v řízení úspěšný nebyl, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak nemá na náhradu nákladů řízení právo a žalovanému podle obsahu spisu v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[Sem zadejte text.]

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 13. června 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.